

ОБЛІК ТА АУДИТ

УДК 657

DOI: 10.31891/2307-5740-2018-260-4-93-97

ВАЛЬКОВА Н. В.,

ОГНЕВА А. М.

Хмельницький національний університет

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ

У статті визначені основні проблемні питання обліку інвестиційної нерухомості, визначений їх вплив на прибуток до оподаткування підприємства, проаналізовано нормативно-правове забезпечення та неузгодженості визначень у чинних нормативно-законодавчих актах, здійснено порівняння вітчизняних та міжнародних стандартів обліку інвестиційної нерухомості.

Ключові слова: інвестиційна нерухомість, бухгалтерський облік, стандарти обліку.

VALKOVA N.,

OGNEVA A.

Khmelnitsky National University

PROBLEMS OF ACCOUNTING OF INVESTMENT REAL ESTATE

The aim of the article is to determine the main issues of regulatory accounting of investment real estate and possible ways of their solution, as well as the influence of the chosen conceptual framework on accounting and tax consequences in terms of accounting for investment property. The study of current normative legal acts and scientific and practical works made it possible to highlight the following aspects of accounting and taxation that cause transactions with investment real estate, such as: recognition of investment real estate, valuation of investment property at recognition and at the balance sheet date, the procedure for the sale of investment property, and also the influence of the chosen conceptual framework and accounting policy on the part of accounting of investment property on the object of taxation of corporate profit tax. The definition of investment property in domestic accounting standards involves maintaining it in order to increase its equity, while no accounting mechanism for reflecting such an impact is envisaged. There is no specification how to account for investment property in cases where the provision of rental services is the main activity of the enterprise. The role of accounting policy of the enterprise in the process of recognition and evaluation of investment real estate is investigated. The meaningful differences of investment real estate accounting between national accounting standards and IAS are defined. In article the influence of accounting of investment real estate on profit before taxation of large enterprises and small and medium enterprises. The purpose of further research and development in the field of accounting for investment real estate is to improve accounting policies and systems of document circulation, taking into account their possible impact on the results of activities for taxation purposes.

Key words: investment real estate, accounting, accounting standards.

Постановка проблем у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" встановлено, що підприємства можуть самостійно обирати за якою концептуальною основою вести бухгалтерський облік та формувати фінансову звітність, крім тих, які мають обов'язок застосовувати міжнародні стандарти обліку та фінансової звітності, а саме: підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [1]. Таким чином, на визначення об'єкту оподаткування впливає обрана підприємством концептуальна основа обліку та формування фінансової звітності (за вітчизняними чи міжнародними стандартами) та обов'язковість чи необов'язковість застосування податкових різниць в розрахунку об'єкта оподаткування податком на прибуток. Незважаючи на дію в Україні П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» (далі – П(С)БО 32) впродовж 10 років, невирішені проблеми обліку та відображення інвестиційної нерухомості у фінансовій звітності існують у вітчизняній практиці ще до сьогоднішнього часу, причиною цього була недостатня інтеграція бухгалтерського та податкового обліку до 2015 року. Переважне значення для вітчизняних обліковців мали питання податкового законодавства, натомість питання формування у фінансовій звітності інформації згідно з вимогами облікового законодавства відходили на задній план.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемні питання бухгалтерського та податкового обліку інвестиційної нерухомості за вітчизняними та міжнародними стандартами обліку та фінансової звітності досліджували М. Войнаренко [2], Т. Головка [3], Т. Давидюк [4], М. Казанова [5], Г. Кирейцев [6], С. Пилипенко [7], Л. Скоробогата [2], О. Сумцова [8], В. Чудовець [9], Н. Яремчук [10]. Загальним питанням для всіх досліджень є визначення відмінностей між вітчизняними та міжнародними стандартами обліку, проте недостатня увага приділена неузгодженості облікового та податкового законодавства, а також усуненню невизначеностей формулювань у діючих законодавчих актах.

Постановка завдання. Метою статті є визначення основних проблемних питань нормативного регулювання обліку інвестиційної нерухомості та можливих шляхів їх вирішення, а також впливу обраної концептуальної основи на облікові та податкові наслідки в частині обліку інвестиційної нерухомості.

Виклад основного матеріалу. Дослідження чинних нормативно-правових актів та науково-практичних праць дало можливість виділити такі проблемні аспекти обліку та оподаткування, які спричиняють операції з інвестиційною нерухомістю, як визнання нерухомості інвестиційною, оцінка інвестиційної нерухомості при визнанні та на дату балансу, порядок продажу інвестиційної нерухомості, а також вплив обраної концептуальної основи та облікової політики в частині обліку інвестиційної нерухомості на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства.

Розглянемо питання визначення та визнання інвестиційної нерухомості. Відповідно до п. 4 П(С)БО 32 інвестиційна нерухомість – власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності [11]. Таке саме визначення надається і МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» (далі – МСБО 40) [12]. На нашу думку, в самому визначенні вже є певні незрозумілості.

По-перше, немає чіткого визначення збільшення власного капіталу в результаті утримування інвестиційної нерухомості, таким збільшенням може бути зростання капіталу в дооцінках в результаті коригування справедливої вартості об'єктів на дату балансу, проте прямого впливу на капітал корегування справедливої вартості за П(С)БО 32 [11] не здійснює, лише опосередкований – через визнання іншого операційного доходу або інших операційних витрат, а у разі застосування моделі оцінки за первісною вартістю – коригування вартості на суму зменшення чи відновлення корисності відповідно до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» (далі – П(С)БО 28) [13] здійснюється також разом із визнанням відповідно інших витрат та іншого доходу, що також має характер непрямого впливу на капітал підприємства. Натомість МСБО 40 [12] та МСБО 36 «Зменшення корисності активів» (далі – МСБО 36) [14] передбачають відображення зміни справедливої вартості, зменшення та відновлення корисності активів у складі прибутку або збитку періоду в якому відбулися такі зміни. Тому зазначене питання потребує уточнення та приведення у відповідність, принаймні у вітчизняних стандартах бухгалтерського обліку.

По-друге, у визначенні зазначено, що інвестиційна нерухомість використовується з метою отримання орендних платежів, але така мета не суперечить використанню нерухомості для надання послуг, якщо основним видом діяльності підприємства визначено надання нерухомості в оренду, на нашу думку це питання також потребує уточнення, в «тому числі» чи «окрім» випадків, коли основною діяльністю підприємства є надання послуг оренди нерухомого майна. Тим більше, що і нормами Податкового кодексу України (далі – ПКУ) п. 14.1.185 ст. 14 визначено, що постачання послуг – це будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності [15]. Підпунктом 196.1.2 ст. 196 ПКУ визначено, що операції з передачі майна у схов (відповідальне зберігання), у концесію, а також у лізинг (оренду), крім передачі у фінансовий лізинг, не є об'єктом оподаткування ПДВ, отже безпосередньо передачі майна в оренду не є об'єктом оподаткування ПДВ, проте надання послуг з оренди майна за договором оренди є операцією з постачання послуг, яка є об'єктом оподаткування ПДВ та оподатковується за ставкою 20 відсотків – про таку позицію повідомляє ДФС у своєму Листі від 19.01.2016 № 919/6/99-99-19-03-02-15 [16].

Наступним питанням, яке потребує врегулювання безпосередньо на підприємстві шляхом внесення додаткових положень до наказу про облікову політику є визначення критеріїв визнання нерухомості інвестиційною чи операційною («зайнятою власником»), таке уточнення є необхідним у разі, якщо частини об'єкту нерухомості використовуються за різним призначенням (частина здається в оренду, а частина використовується як операційна нерухомість) але не можуть бути продані окремо (або окремо надані в оренду згідно з договором про фінансову оренду), тобто ці частини не відображаються як окремі інвентарні об'єкти. Слід зазначити, що в таких випадках п.14 МСБО 40 покладає на суб'єкта господарювання розробку критеріїв визначення нерухомості інвестиційною на підставі послідовного застосування професійного судження та п.75 зобов'язує суб'єкта господарювання розкривати інформацію про розроблені та прийняті критерії [12]. П(С)БО 32 у ст.6 визначає що об'єкт основних засобів визнається інвестиційною нерухомістю за умови її використання переважно з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу. Але в абзаці другому цього ж пункту зазначено, що за наявності ознак, за яких об'єкт основних засобів може бути віднесеним і до операційної нерухомості, і до інвестиційної нерухомості, підприємство розробляє критерії щодо їх розмежування [11]. На нашу думку, таке визначення потребує уточнення, оскільки не зрозуміло які критерії розмежування мають на увазі: критерії визнання нерухомості інвестиційною або операційною, чи критерії розмежування обліку частин які використовуються за різним призначенням.

Після визнання нерухомості інвестиційною постає питання оцінки цієї нерухомості і тут також є відмінності між МСБО 40 та П(С)БО 32, а також неузгодженості з діючим станом речей. П(С)БО 32

визначає первісну вартість придбаних за грошові кошти та на умовах фінансової оренди а також створених власними силами підприємства об'єктів інвестиційної нерухомості, вважаємо за потрібне відзначити, що принципи формування первісної вартості інвестиційної нерухомості є такими самими, як при формуванні первісної вартості основних засобів. Вважаємо за потрібне відзначити відсутність уточнення порядку формування первісної вартості інвестиційної нерухомості, одержаної як внесок до статутного капіталу, безоплатно та в обмін на інші активи, які не є грошовими коштами та їх еквівалентами, хоча зазначені моменти є актуальними при формуванні вартості інвестиційної нерухомості, оскільки подальше її відображення може впливати об'єкти податкового обліку. В свою чергу, МСБО 40 [12] визначає пріоритетною первісну оцінку вартості інвестиційної нерухомості на основі собівартості її придбання або створення, за виключенням, у випадку створення власними силами, наднормативних витрат на відходи матеріалів, оплати праці або інших ресурсів, витрачених під час будівництва або поліпшення цієї нерухомості, та на відміну від П(С)БО 32 [11] більше уваги приділяє первісній оцінці за іншими видами надходження, наприклад в обмін на немонетарні активи, в такому випадку пріоритетною є оцінка за справедливою вартістю, але в разі неможливості визначення справедливої вартості ні придбаного ні переданого активу, оцінка здійснюється за балансовою вартістю переданого активу.

Наступна оцінка інвестиційної нерухомості як за П(С)БО 32 так і за МСБО 40 передбачає можливість вибору моделі оцінки підприємством самостійно із зазначенням цього вибору в наказі про облікову політику підприємства. П(С)БО 32 передбачає оцінку за справедливою вартістю (яка вважається пріоритетною) або за первісною вартістю за вирахуванням амортизації та врахування втрат від зменшення корисності і вигід від її відновлення відповідно до П(С)БО 28 [11]. Незважаючи на пріоритетність оцінки за справедливою вартістю існують певні перешкоди у застосуванні цієї моделі, що пов'язано з відсутністю активних ринків інвестиційної нерухомості або обмеженість функціонування діючих. Крім того використання моделі оцінки за справедливою вартістю є новим для більшості вітчизняних підприємств, що в свою чергу ускладнюється відсутністю чіткої методики та документального забезпечення процедури. Проте, що стосується застосування іншої моделі оцінки, а саме за первісною вартістю, яка по суті також зводиться до визначення справедливої вартості, що регулюється втратами від зменшення та доходами від відновлення корисності, тут виникають ті ж самі проблеми, що й при застосуванні вищезгаданої моделі. МСБО 40 також передбачає дві моделі оцінки інвестиційної нерухомості які за своєю сутністю відповідають визначенням у П(С)БО 32, але мають певні відмінності у назві та нормативному регулюванні. Визначення застосування моделі оцінки за справедливою вартістю прописане у МСБО 40, збільшення або зменшення справедливої вартості відображається у складі прибутку або збитку того звітного періоду, в якому сталися такі зміни, оцінка за собівартістю регулюється МСБО 16 «Основні засоби» [17] та МСБО 36 [14]. Натомість оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю здійснюється П(С)БО 32 [11] та П(С)БО 7[18], а модель оцінки за первісною вартістю регулюється П(С)БО 32 та П(С)БО 28. Відмінність між моделями полягає у тому, що при оцінці за справедливою вартістю не нараховується амортизація на об'єкти інвестиційної нерухомості, що відповідно збільшує прибуток до оподаткування, особливо якщо підприємство має доходи у межах 20 млн грн та обрало незастосування податкових різниць. В свою чергу, за застосування методу оцінки за первісною вартістю (собівартістю) не здійснюється переоцінка інвестиційної нерухомості, що перешкоджає зростанню капіталу в дооцінках, а відповідно утримуванню інвестиційної нерухомості з метою зростання капіталу. В цілому вважаємо за потрібне зазначити що вплив доходів та витрат від переоцінки та амортизації інвестиційної нерухомості на результат до оподаткування отримують лише підприємства, які мають право та обрали незастосування податкових різниць.

Наступною проблемою розглянемо облік реалізації інвестиційної нерухомості. І П(С)БО 32 і МСБО 40 передбачає переведення інвестиційної нерухомості до складу утримуваних для продажу у разі необхідності підготовки таких об'єктів до реалізації, та залишення у складі інвестиційної нерухомості, у випадку, коли об'єкт такої підготовки не потребує. Різниця при цьому полягає у відображенні доходів та витрат в першому випадку у складі операційної діяльності, а у другому – у складі іншої звичайної діяльності. Нарахування амортизації у першому випадку припиняється, якщо застосовувалася модель оцінки за первісною вартістю, та не припиняється у другому випадку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 р. N 71-VIII [19] було започатковано новий етап інтеграції бухгалтерського та податкового обліку, з метою спрощення системи оподаткування та покращення інвестиційного клімату в країні. Так п. 134.1.1. ст. 134 ПКУ визначено, що об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього Кодексу [15]. Крім того, в абзаці четвертому цього ж підпункту ПКУ зазначається, що для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів

гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу [15]. В свою чергу, у п. 14.1.84. ст.14 зазначено, що інші терміни, визначення яких не наведено у ПКУ, для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств використовуються у значеннях, визначених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку і міжнародними стандартами фінансової звітності, введеними в дію відповідно до законодавства [1]. Отже, зазначені положення вказують на необхідність правильності ведення бухгалтерського обліку не лише для забезпечення інвестиційної привабливості підприємства, але й для запобігання та уникнення штрафних санкцій з боку ДФС України в частині оподаткування податком на прибуток підприємства та інших питань оподаткування. Як зазначено в ПКУ база оподаткування податком на прибуток може визначатися як за вітчизняними так і за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності, залежно від обраної підприємством Концептуальної основи обліку.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Войнаренко М.П. Концепція облікової оцінки інвестиційної нерухомості / М.П. Войнаренко, Л.В. Скоробогата // 36. наук. праць Черкаського держ. технолог. ун-ту. – 2012. – № 22. – Ч. 2. – С. 8–11.
3. Головка Т.В. Проблемні питання визнання та оцінки інвестиційної нерухомості [Електронний ресурс] / Т.В. Головка, М.Р. Ліхацька // Фінанси, облік і аудит. – 2013. – Вип. 2. – С. 192–198. – Режим доступу : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/3737/1/Golovko.pdf>
4. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік операцій з інвестиційною нерухомістю: порівняльний аспект [Електронний ресурс] / Т.В. Давидюк, О.І. Міронова // МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація : Вісник відкритої міжнар. інт.-конф., 3 квартал 2015 р. – Харків : Агентство з МСФЗ, 2015. – С. 8–10. – Режим доступу : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/18853/1/2015_Davydiuk_Bukhhalterskyi_oblik_operatsii.pdf
5. Казанова М. Здача майна в оренду: бухоблікові тонкощі [Електронний ресурс] / М. Казанова // Бухгалтер 911. – 2017. – Вересень. – № 37. – Режим доступу : <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2017/september/issue-37/article-30259.html>
6. Кирейцев Г. Під прицілом інвестиційна нерухомість: МСФЗ і податковий облік [Електронний ресурс] / Г. Кирейцев // МСФЗ. – 31.08.2014. – Режим доступу : <https://uteka.ua/ua/publication/Pod-pricelom-investicionnaya-nedvizhimost-MSFO-i-nalogovuj-uche-2>
7. Пилипенко С.М. Інвестиційна нерухомість: проблеми обліку / С.М. Пилипенко, У.П. Новак, С.Є. Шутка // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 865–869.
8. Сумцова О. Інвестиційна нерухомість: тільки за справедливою вартістю? [Електронний ресурс] / О. Сумцова // Бухгалтер 911. – 2017. – Листопад. – № 45. – Режим доступу : <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2017/november/issue-45/article-31686.html>
9. Чудовець В.В. Проблеми обліку інвестиційної нерухомості за національними та міжнародними стандартами / В.В. Чудовець, І.В. Жураковська // Бізнес Інформ. – 2016. – № 3. – С. 183–187.
10. Яремчук Н.Ф. Нерухомість підприємства в контексті облікової політики / Н. Ф. Яремчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – № 4. – С. 143–151.
11. Інвестиційна нерухомість [Електронний ресурс] : положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 від 02.07.2007 р. № 779. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07>
12. Інвестиційна нерухомість [Електронний ресурс] : міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 ; редакція від 01.01.2012. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_026/page2
13. Зменшення корисності активів [Електронний ресурс] : положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 від 24.12.2004 р. № 817. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>
14. Зменшення корисності активів [Електронний ресурс] : міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 ; ред. від 01.01.2012. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_047/page
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
16. Лист ДФС від 19.01.2016 № 919/6/99-99-19-03-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66150.html>
17. Основні засоби [Електронний ресурс] : міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 ; редакція від 01.01.2012. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014
18. Основні засоби [Електронний ресурс] : положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 від 27.04.2000 р. № 92. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
19. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи [Електронний ресурс] : закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-19/page>

References

1. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [Elektronnyi resurs] : zakon Ukrainy № 996-XIV vid 16.07.1999 r. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Voinarenko M.P. Kontseptsiia oblikovoi otsinky investytsiinoi nerukhomosti / M.P. Voinarenko, L.V. Skorobohata // Zb. nauk. prats Cherkaskoho derzh. tekhnoloh. un-tu. – 2012. – № 22. – Ch. 2. – S. 8–11.
3. Holovko T.V. Problemni pytannia vyznannia ta otsinky investytsiinoi nerukhomosti [Elektronnyi resurs] / T.V. Holovko, M.R. Likhatska // Finansy, oblik i audyt. – 2013. – Vyp. 2. – S. 192–198. – Rezhym dostupu : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/3737/1/Golovko.pdf>
4. Davydiuk T.V. Bukhhalterskyi oblik operatsii z investytsiinoiu nerukhomistiu: porivnialnyi aspekt [Elektronnyi resurs] / T.V. Davydiuk, O.I. Mironova // MSFZ: doslidzhennia, nauka, praktyka, implementatsiia : Visnyk vidkrytoi mizhnar. int.-konf., 3 kvartal 2015 r. – Xarkiv : Ahentsvto z MSFZ, 2015. – S. 8–10. – Rezhym dostupu : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/18853/1/2015_Davydiuk_Bukhhalterskyi_oblik_operatsii.pdf
5. Kazanova M. Zdacha maina v orendu: bukhhoblikovi tonkoshchi [Elektronnyi resurs] / M. Kazanova // Bukhhalter 911. – 2017. – Veresen. – № 37. – Rezhym dostupu : <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2017/september/issue-37/article-30259.html>
6. Kyreitsev H. Pid prytsilom investytsiina nerukhomist: MSFZ i podatkovyi oblik [Elektronnyi resurs] / H. Kyreitsev // MSFZ. – 31.08.2014. – Rezhym dostupu : <https://uteka.ua/ua/publication/Pod-pricelom-investicionnaya-nedvizhimost-MSFO-i-nalogovyi-uche-2>
7. Pylypenko S.M. Investytsiina nerukhomist: problemy obliku / S.M. Pylypenko, U.P. Novak, S.Ie. Shutka // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. – 2017. – № 17. – S. 865–869.
8. Sumtsova O. Investytsiina nerukhomist: tilky za spravedyvoiu vartistiu? [Elektronnyi resurs] / O. Sumtsova // Bukhhalter 911. – 2017. – Lystopad. – № 45. – Rezhym dostupu : <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2017/november/issue-45/article-31686.html>
9. Chudovets V.V. Problemy obliku investytsiinoi nerukhomosti za natsionalnymi ta mizhnarodnymi standartamy / V.V. Chudovets, I.V. Zhurakovska // Biznes Inform. – 2016. – № 3. – S. 183–187.
10. Iaremchuk N.F. Nerukhomist pidpriemstva v konteksti oblikovoi polityky / N. F. Yaremchuk // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky. – 2017. – № 4. – S. 143–151.
11. Investytsiina nerukhomist [Elektronnyi resurs] : polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 32 vid 02.07.2007 r. № 779. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07>
12. Investytsiina nerukhomist [Elektronnyi resurs] : mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 40 ; redaktsiia vid 01.01.2012. – Rezhym dostupu : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_026/page2
13. Zmenshennia korysnosti aktyviv [Elektronnyi resurs] : polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 28 vid 24.12.2004 r. № 817. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>
14. Zmenshennia korysnosti aktyviv [Elektronnyi resurs] : mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 36 ; red. vid 01.01.2012. – Rezhym dostupu : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_047/page
15. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
16. Lyst DFS vid 19.01.2016 № 919/6/99-99-19-03-02-15 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66150.html>
17. Osnovni zasoby [Elektronnyi resurs] : mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 16 ; redaktsiia vid 01.01.2012. – Rezhym dostupu : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014
18. Osnovni zasoby [Elektronnyi resurs] : polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 7 vid 27.04.2000 r. № 92. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
19. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo podatkovoi reformy [Elektronnyi resurs] : zakon Ukrainy vid 28.12.2014 r. № 71-VIII. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-19/page>

Рецензія/Peer review : 02.08.2018

Надрукована/Printed : 05.09.2018

Рецензент: д. е. н., проф. Войнаренко М. П.